

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі

Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының 2015 жылғы 1 мамырдағы ағымдағы жағдайы

Көлемі: 10 бет
Кесте саны: 10
График саны: 7
Кезеңділігі: ай сайынғы жаңарту

2015 жыл

МАЗМҰНЫ

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ ЖӘНЕ КАПИТАЛЫ

3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің құрылымы

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша келіп түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ**1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы**

Сақтандыру секторының институционалдық құрылымы	01.05.2014	01.05.2015
Сақтандыру ұйымдарының саны	34	35
<i>оның ішінде өмірді сақтандыру бойынша</i>	7	8
Сақтандыру брокерлерінің саны	14	15
Актуарийлердің саны	72	62
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-тың қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны	30	31
ҚР резиденті емес сақтандыру ұйымдары өкілдерінің саны	3	3

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2015 жылғы 1 мамырда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 652 059 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 6,4% көп және 2014 жылғы 1 мамырдағы ұқсас көрсеткіштен 11,7%-ға көп, оның ішінде:

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

Активтер	01.05.2014		01.01.2015		01.05.2015		Өзгер., %-бен млн. теңге
	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	
Ақша	14 004	2,4	17 589	2,9	16 640	2,6	-5,4
Орналастырылған салымдар	140 224	24,0	150 008	24,5	151 435	23,2	1,0
Бағалы қағаздар	287 201	49,2	294 085	48,0	307 327	47,1	4,5
"Кері РЕПО" операциясы	12 808	2,2	14 704	2,4	20 950	3,2	42,5
Сақтанушылар мен делдалдардан алынатын сақтандыру сыйлықақылары	28 588	4,9	23 910	3,9	27 615	4,2	15,5
Негізгі қаражат	9 767	1,7	10 765	1,8	10 949	1,7	1,7
Қайта сақтандыру активтері	58 239	10,0	74 529	12,2	87 423	13,4	17,3
Өзге дебиторлық берешек	19 759	3,4	12 632	2,1	10 736	1,6	-15,0
Басқа активтер	13 159	2,3	14 631	2,4	18 984	2,9	29,7
Жиынтығы	583 749	100,0	612 854	100,0	652 059	100,0	6,4

2015 жылғы басынан бастап активтердің өсуі негізінен бағалы қағаздардың 4,5%-ға және қайта сақтандыру активтерінің 17,3%-ға ұлғаюы есебінен байқалады.

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

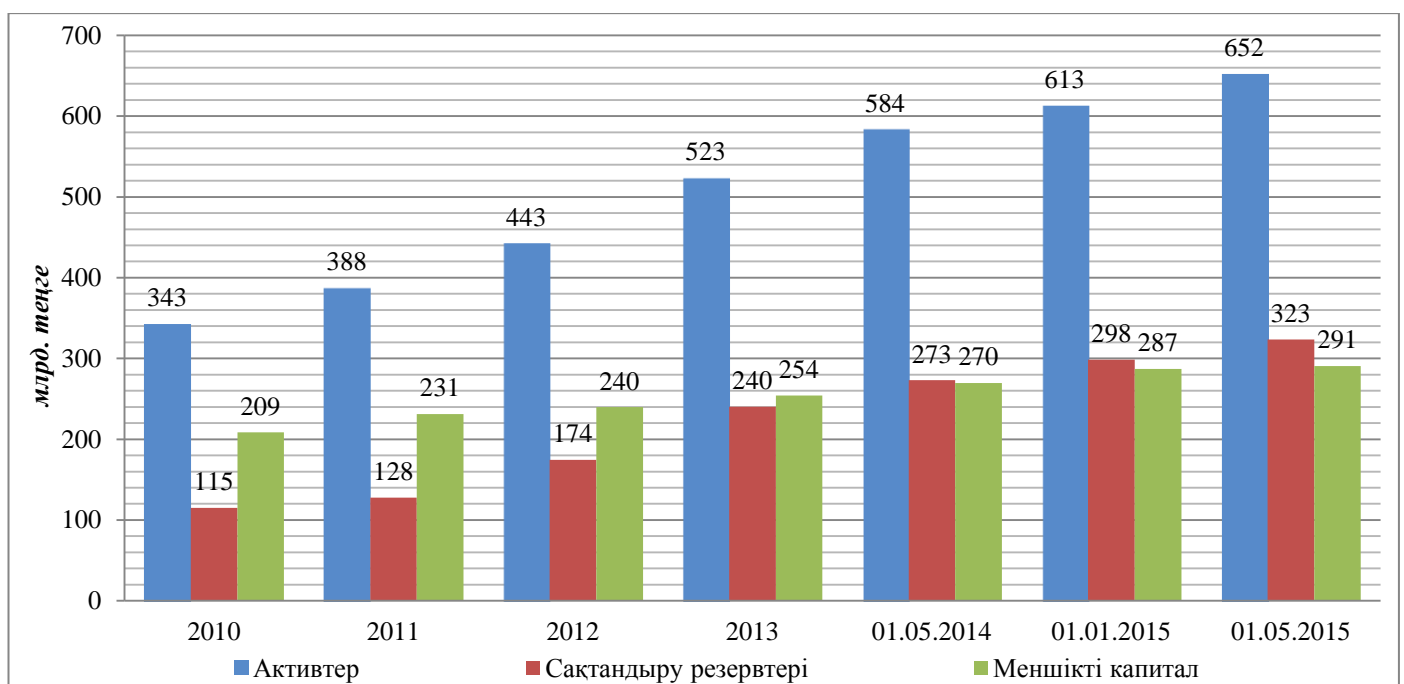
3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

Міндеттемелер	01.05.2014		01.01.2015		01.05.2015		Жылдың басынан бастап өзгерістері, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Резервтер	273 037	86,9	298 391	91,5	323 401	89,5	8,4
Алынған қарыздар	690	0,2	445	0,1	458	0,1	3,0
Қайта сақтандырушылармен есеп айырысу	21 444	6,8	9 463	2,9	16 354	4,5	72,8
Сақтандыру (қайта сақт.) қызметі бойынша делдал. есеп айырысу	1 933	0,6	1 585	0,5	1 483	0,4	-6,4
Сақтандыру (қайта сақт.) шарттары бойынша төленетін шоттар	3 447	1,1	2 944	0,9	4 540	1,3	54,2
Басқа кредиторлық берешек	2 722	0,9	2 948	0,9	2 892	0,8	-1,9
Басқа міндеттемелер	10 745	3,4	10 197	3,1	12 351	3,4	21,1
Жиынтығы	314 018	100,0	325 973	100,0	361 479	100,0	10,9

2015 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары міндеттемелерінің сомасы 361 479 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 10,9%-ға көп және 2014 жылғы 1 мамырдағы ұқсас көрсеткіштен 15,1%-ға көп.

Есепті күні сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін қалыптастырылған сақтандыру резервтерінің көлемі 323 401 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтарда қалыптастырылған резервтер көлемінен 8,4%-ға көп және 2014 жылғы 1 мамырда қалыптастырылған резервтер көлемінен 18,4%-ға көп.

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

Сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 2014 жылғы 1 мамырдағы ұқсас көрсеткішімен салыстырғанда 2015 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 5,6%-ға ұлғайды және 104 292 млн. теңге болды, оның ішінде тікелей сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі – 96 065 млн. теңге.

Сақтандыру сыйлықақыларының негізгі үлесін ерікті мүліктік сақтандыру алады (52 553 млн. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жалпы көлемінің 50,4%-ы).

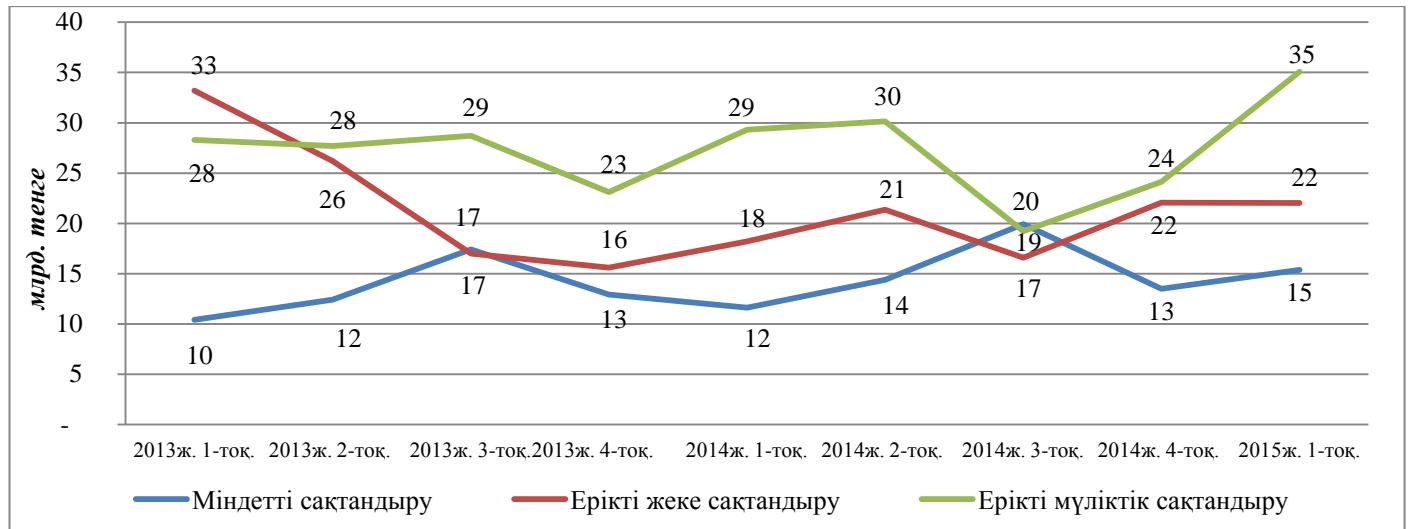
Ерікті жеке сақтандыру бойынша 29 731 млн. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 28,5%, міндетті сақтандыру бойынша – 22 008 млн. теңге немесе 21,1% жиналды.

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.05.2014		01.05.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	98 782	100,0	104 292	100,0	5,6
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	19 487	19,7	22 008	21,1	12,9
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	10 602	10,7	13 377	12,8	26,2
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	7 698	7,8	7 362	7,1	-4,4
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	584	0,6	663	0,6	13,6
міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	604	0,6	606	0,6	0,3
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	27 934	28,3	29 731	28,5	6,4
өмірді сақтандыру	7 495	7,6	8 428	8,1	12,5
аннуитеттік сақтандыру	2 796	2,8	7 821	7,5	179,7
жазатайым жағдайлардан сақтандыру	6 994	7,1	2 141	2,1	-69,4
ауырған жағдайлардан сақтандыру	10 650	10,8	11 341	10,9	6,5
Ерікті мүліктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	51 360	52,0	52 553	50,4	2,3
3.1-3.5-тармақтарды қоспағанда, мүлікті сақтандыру	24 445	24,7	25 198	24,2	3,1
3.7-3.9-тарм. көрсетілген сыныптарды қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	7 171	7,3	10 497	10,1	46,4
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	8 779	8,9	4 725	4,5	-46,2
автомобиль көлігін сақтандыру	5 543	5,6	4 947	4,7	-10,7
жүктерді сақтандыру	1 187	1,2	1 605	1,5	35,2
ерікті мүліктік сақтандырудың өзге сыныптары	4 234	4,3	5 581	5,4	31,8

* сомасына қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары да қосылған

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының тоқсандағы динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

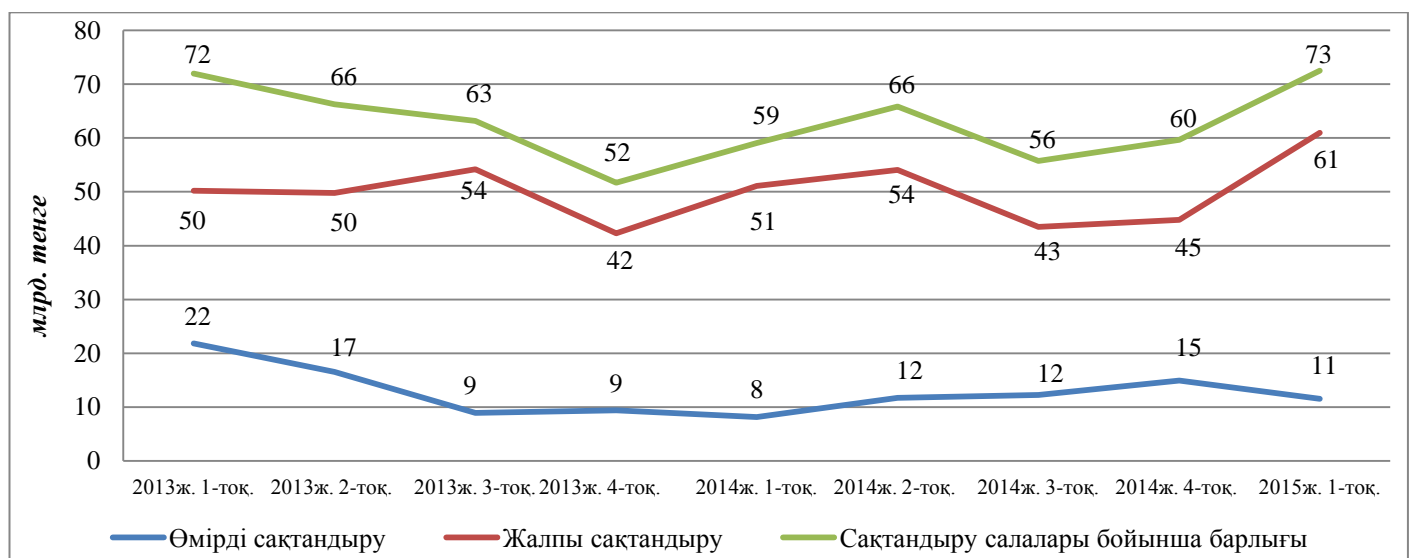
Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.05.2014		01.05.2015		Өзгер., %-бен
	млн.теңге	жиынтығында %-бен	млн.теңге	жиынтығында %-бен	
Сақтандыру салалары бойынша, барлығы	98 782	100,0	104 292	100,0	5,6
Өмірді сақтандыру	10 291	10,4	16 249	15,6	57,9
Жалпы сақтандыру	88 491	89,6	88 043	84,4	-0,5

* сомасына қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары да қосылған

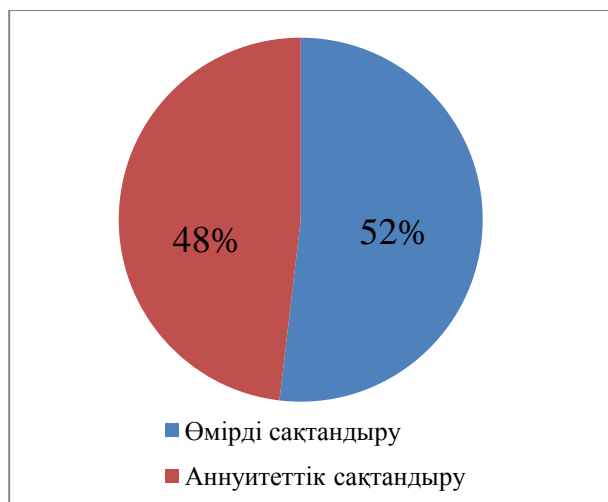
«Өмірді сақтандыру» саласы. 2015 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 16 249 млн. теңге болды, бұл өткен жылғы ұқсас күнге қарағанда 57,9%-ға көп. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық сыйлықақылардағы үлесі есепті күні 2014 жылғы 1 мамырдағы 10,4%-ға қарсы 15,6% болды.

«Жалпы сақтандыру» саласы. 2015 жылғы 4 айда «жалпы сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 88 043 млн. теңге болды, бұл 2014 жылғы ұқсас күнге қарағанда 0,5%-ға аз.

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы, %

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

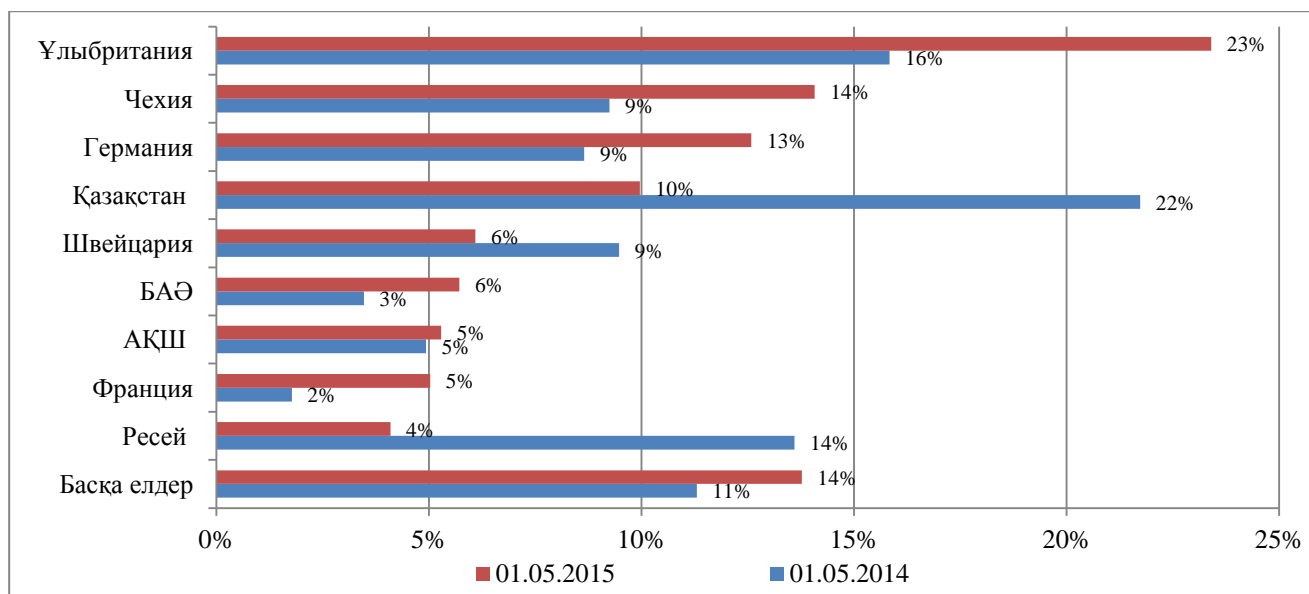
Сақтандыру сыйлықақылары	01.05.2014		01.05.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	%-бен *	млн. теңге	%-бен *	
Барлығы қайта сақтандыруға берілді, оның ішінде:	36 743	37,2	35 869	34,4	-2,4
резидент еместерге	28 771	29,1	32 307	31,0	12,3
резиденттерге	7 973	8,1	3 562	3,4	-55,3
Барлығы бейрезиденттерден қайта сақтандыруға қабылданды	6 159	6,2	4 523	4,3	-26,6

* сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының көлеміне пайызбен

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 35 869 млн. теңге болды немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 34,4%-ын құрады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерге қайта сақтандыруға сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 31,0% ы берілді.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қабылдаған сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 8 227 млн. теңге болды. Бұл ретте Қазақстан Республикасының бейрезиденттерінен қайта сақтандыруға қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 4 523 млн. теңге болды.

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының үлесі, %

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

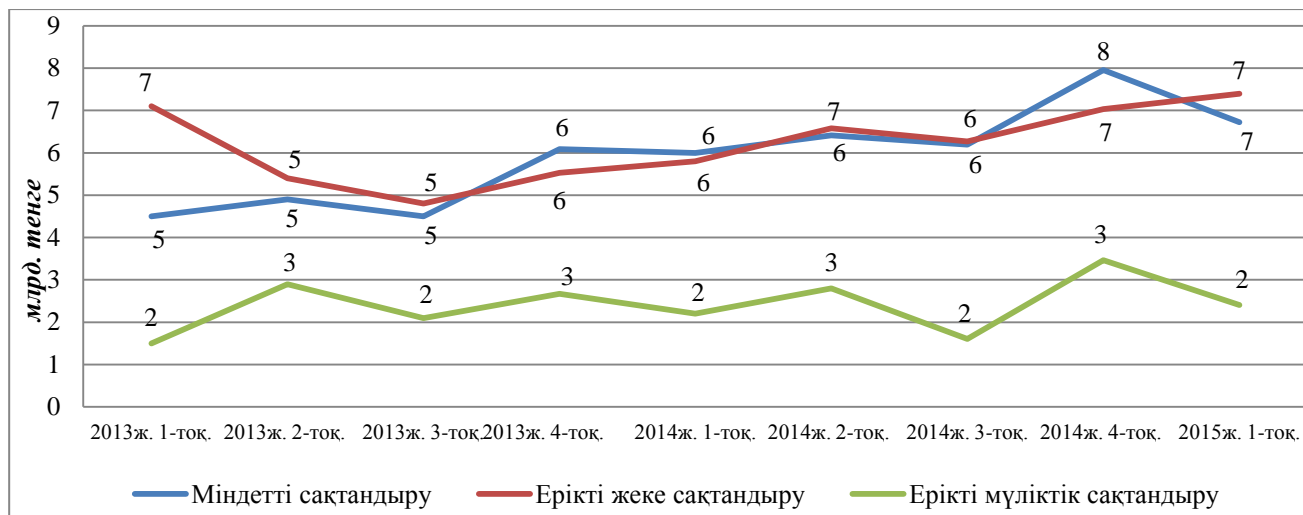
Сақтандыру төлемдері	01.05.2014		01.05.2015		Өзг., %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	19 171	100,0	22 509	100,0	17,4
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	8 471	44,2	9 357	41,6	10,5
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	4 965	25,9	5 907	26,2	19,0
қызметкер еңбек міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	3 408	17,8	3 291	14,6	-3,4
өзге сыныптар	98	0,5	159	0,7	62,1
Ерікті жеке сақтандыру, оның ішінде:	7 611	39,7	10 111	44,9	32,9
өмірді сақтандыру	209	1,1	476	2,1	127,5
аннуитеттік сақтандыру, оның ішінде	2 662	13,9	3 817	17,0	43,4
жазатайым жағдайлардан сақтандыру	79	0,4	341	1,5	330,5
ауырған жағдайлардан сақтандыру	4 660	24,3	5 477	24,3	17,5
Ерікті мүлктік сақтандыру, оның ішінде:	3 089	16,1	3 041	13,5	-1,6
автомобиль көлігін сақтандыру	1 489	7,8	1 953	8,7	31,1
мүлкті сақтандыру	573	3,0	810	3,6	41,3
азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	61	0,3	144	0,6	136,7
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	966	5,0	133	0,6	-86,2

* сомасы қайта сақтандыруға қабылданған шарттар б-ша жүзеге асырылған сақт. төлемдері шегеріліп көрсетілген - 4 609 млн. теңге

2015 жылғы 4 айда төленген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемі (қайта сақтандыруға қабылданған шарттар бойынша жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерін шегергенде) 22 509 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 17,4%-ға көп.

2015 жылғы 4 айда төленген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемінен ең көп үлесті ерікті жеке сақтандыру төлемдері алады – 44,9%, міндетті сақтандыру бойынша сақтандыру бойынша – 41,6% және ерікті мүліктік сақтандыру бойынша – 13,5%.

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру қайта сақтандыру ұйымдарының кірістері мен шығыстары

Пайда/Шығын	01.05.2014		01.05.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	%-бен	млн. теңге	%-бен	
Сақтандыру қызметінен түскен кірістер	53 821	65,5	63 039	80,4	17,1
Инвестициялық қызметтен түскен кірістер	27 413	33,4	14 875	19,0	-45,7
Өзге кірістер	933	1,1	477	0,6	-48,9
Кірістер жиынтығы	82 166	100,0	78 391	100,0	-4,6
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	17 728	30,2	22 929	38,8	29,3
Сақтандыру қызметі бойынша комиссиялық сыйақы төлеу шығыстары	10 991	18,7	11 367	19,2	3,4
Жалпы және әкімшілік шығыстар	14 276	24,3	16 214	27,4	13,6
Өзге шығыстар	15 662	26,7	8 630	14,6	-44,9
Шығыстардың жиынтығы	58 657	100,0	59 140	100,0	0,8
Корпоративтік табыс салығын төлегенге дейінгі таза пайда (шығын)	23 509		19 251		-18,1
Корпоративтік табыс салығы	3 311		2 932		-11,4
Салық төлегеннен кейінгі таза пайда (шығын) жиынтығы	20 199		16 319		-19,2

Сақтандыру секторының таза пайдасы есепті күні 16 319 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 19,2%-ға аз.

Сақтандыру қызметінен түскен кірістер 63 039 млн. теңге болды және өткен жылдың ұқсас күнімен салыстырғанда 17,1% ұлғайды. Бұл ретте, инвестициялық қызметтен түскен кірістер өткен жылдың ұқсас күнімен салыстырғанда 45,7%-ға азайды.

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері	01.05.2014	01.01.2015	01.05.2015
ЖІӨ, млрд. теңгемен ¹	38 624	38 624	41 308
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,51	1,59	1,58
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,70	0,74	0,70
Сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,22	0,69	0,25
Сақтандыру сыйлықақыларының жан басына шаққандағы қатынасы, теңгемен ²	4 921	15 297	5 960

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы, %

Сақтандыру нарығының сақтандыру көрсеткіштерінен үлесі, %	01.05.2014	01.01.2015	01.05.2015
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының активтері	69,7	70,2	69,6
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының меншікті капиталы	72,4	71,6	73,1
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының сақтандыру сыйлықақылары	55,9	56,6	50,9
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының сақтандыру төлемдері	49,5	50,5	56,8

Алғашқы он сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының жиынтық активтеріндегі үлесі 69,6% болды. Алғашқы он сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының үлесіне жиынтық сақтандыру сыйлықақыларының 50,9% және сақтандыру төлемдерінің 56,8% болды.

¹ Қазақстан Республикасы Ұлттық Экономика министрлігінің болжам деректері бойынша;

² Қазақстан Республикасы Ұлттық Экономика министрлігі Статистика Комитетінің деректері бойынша 01.05.2015 ж. ҚР халқының саны 17 498 мың адам болды.